FORUM KVALITETA I POSLOVNE IZVRSNOSTI 2017.

Forum kvaliteta i poslovne izvrsnosti 2017, sa 26. po redu savetovanjem „Kvalitetom u svet" i 23. dodelom Nacionalne nagrade za poslovnu izvrsnost – „Oskar kvaliteta", održan je od 28. februara do 2. marta u Beogradu u Privrednoj komori Srbije.

Forum, povodom Svetskog dana kvaliteta i Evropske nedelje kvaliteta, organizuje Fondacija za kulturu kvaliteta i izvrsnost u saradnji sa Privrednom komorom Srbije i uz podršku Ministarstva privrede, resornog ministarstva za kvalitet i bezbednost proizvoda.

Radno predsedništvo na otvaranju savetovanja „Kvalitetom u svet": Vladimir Trajković, dr Miloš Jelić, dr.sc. Miroslav Drljača, Vladimir Simić i mr Dušan Stokić

Prilikom otvaranja savetovanja „Kvalitetom u svet", 28. februara, učesnike skupa je u ime domaćina – PKS, pozdravio *mr Dušan Stokić,* direktor Centra za zaštitu životne sredine, standarde i tehničke propise, a u ime organizatora – *Vladimir Trajković*, predsednik FQCE.

Skupu su se, pozdravnim govorima, obratili predstavnici: Infrastrukture kvaliteta Crne Gore, Asocijacije za kvalitet i standardizaciju Srbije, Hrvatskog društva menadžera kvalitete, Direkcije za mere i dragocene metale, Akreditacionog tela Srbije, Instituta za standardizaciju Srbije.

Na otvaranju savetovanja, predsednik FQCE *Vladimir Trajković* je saopštio rezultate konkursa za Nacionalnu nagradu za poslovnu izvrsnost – „Oskar kvaliteta" za 2017. godinu.

KVALITETOM U SVET: AKTUELNE TEME I NOVI STANDARDI MENADŽMENTA

U radnom delu savetovanja, pored niza aktuelnih tema, održan je i okrugli sto pod nazivom: „Novi standard ISO 45001 za bezbednost i zdravlje na radu – rizici i prilike", čiji je uvodničar bila *Branislava Milovanov,* a moderator *dr Miloš Jelić.*

Oko ove vrlo bitne teme, učesnici u diskusiji su se pitali – kako dalje? Od toga u kojoj meri će zakonodavac biti u mogućnosti da sprovede zahteve u skladu sa standardom ISO 45001, do mišljenja da ne može sve da se obuhvati zakonom i da u tom slučaju standardi ne bi imali nikakav značaj.

Čule su se i tvrdnje da nije problem u primeni zakona, već u rukovodstvu organizacija, da je osnovno masovno unapređenje svesti poslodavaca, kao i zalaganje da ovaj standard bude što pre akreditabilan.

Dr Miloš Jelić je izložio veoma zanimljiv rad: „Human Governance – nova paradigma za održivu izvrsnost"; *Dr.sc. Miroslav Drljača* je za temu imao: „Kvaliteta kao globalna strategija", dok je *Vladimir Simić* govorio o tome „Da li mogu standardi menadžmenta sistema da budu mehanizam unapređenja kvaliteta javnog sektora". Govorilo se o „Sistemu kvaliteta kao okviru za procese menadžmenta znanjem u organizacijama" – *prof. dr Miroslav Bobrek;* „Etici u kvalitetu" – *prof. dr Zdravko Krivokapić;*"Standardi i održivo poslovanje" – *mr Dušan Stokić;* „Lean Six Sigma – praksa najboljih", bila je tema *Boška Gavovića.*

Uvek vrlo zanimljivo izlaganje *mr Milana Ivanovića*, ovog puta se odnosilo na „Promene paradigme menadžmenta organizacijom i mentalnih modela zaposlenih", dok je o tome „Koliko se bavimo praćenjem, merenjem, analizom i vrednovanjem performansi bezbednosti i zdravlja na radu", govorio *prof. dr Zoran Punoševac.*

„Informatička podrška uspostavljanju i unapređenji IMS-a" bila je tema *dr Radoslava Rakovića*, a o veoma korisnim informacijama koje su nam dostupne u vezi standarda serije ISO 9001, prisutne je izvestila *Tatjana Nešić.*

Mr Dušan Stokić

Mr Milan Ivanović, prof.dr Zoran Punoševac i prof dr Zdravko Krivokapić, pred početak okruglog stola

PKS – POSVEĆENOST KVALITETU I POSLOVNOJ IZVRSNOSTI

Mr Dušan Stokić se, pozdravnim govorom, obratio prisutnima u ime domaćina skupa – Privredne komore Srbije.

– Ova manifestacija, 26. po redu savetovanje i 23. dodela „Oskara kvaliteta", uvek je dobra prilika da se okupe svi oni koji su pravi poslenici kvaliteta – predstavnici naučne i univerzitetske zajednice, privrede, državnih institucija i organa, civilnog sektora... Kada pogledamo tu strukturu, prepoznajemo i ono što mnogi od nas rade u okviru komisija za standardizaciju, gde je potrebno ostvariti upravo konsenzus prilikom donošenja standarda, konkretno srpskih standarda. Mislim da je važno istaći da je i PKS svih ovih godina posvećena pitanjima kvaliteta i poslovne izvrsnosti. Na različite načine ispoljava tu svoju posvećenost, kako kroz kontinuiranu podršku ovakvim tradicionalnim manifestacijama, koje često možemo povezivati sa epitetima i tradicija i poverenje, pouzdanost, kvalitet, tako i kroz razne druge događaje koje sama organizuje, a tiču se edukacije za privredu i u privredi, promociji novih koncepata i modela.

Upravo govoreći o novim konceptima, poslovnim modelima koji se pojavljuju, ovaj i ovakav skup može da pruži i uvek pruža dobru priliku da podelimo ta iskustva, da saznamo nešto novo, da naučimo i da se družimo – rekao je gospodin *Stokić*.

DOPRINOS UNAPREĐENJU INFRASTRUKTURE KVALITETA U SRBIJI

Prof. dr Zdravko Krivokapić, Mašinski fakultet Podgorica, govoreći o 26 godina tradicije je naglasio da je lako nešto započeti, ali je teško održati manifestaciju koja toliko dugo okuplja ljude koji istinski brinu o kvalitetu, pogotovo na našim prostorima.

– Mi danas živimo u čudnom vremenu, koje je vrlo teško opisati drugim rijećima osim reći da je politika i politička moć sve i svja i to se vidi na svakom mogućem koraku. Ja bih želio da živim u društvu u kome je kvalitet dominantan i koji je jedina odrednica svega što se dešava kod nas... Radujem se uspjehu svih, a posebno onih koji su imali hrabrost i volju da uđu u takmičarski dio za „Oskara kvaliteta". Ta radost je možda najveća za one koji dobiju tu nagradu, ali isto tako treba da se raduju i oni koji su učestvovali na takmičenju, jer danas nije lako ni učestvovati. Takođe, želim da kažem da se sigurno slavi i proslavlja Svjetski dan kvaliteta i Evropska nedelja kvaliteta širom Evrope, ali mislim da je jedna od najljepših manifestacija upravo ova, koja se održava u Beogradu.

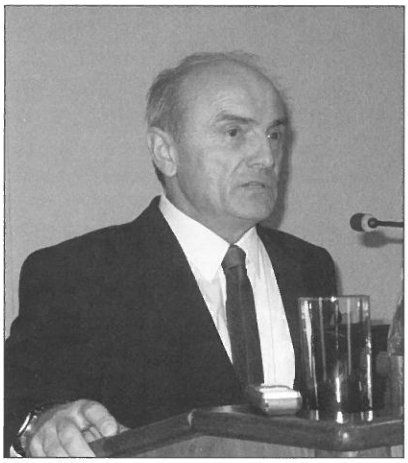

Dr.sc. Miroslav Drljača

Prof. dr Zoran Punoševac, predsednik Asocijacije za kvalitet i standardizaciju Srbije, iskazao je zadovoljstvo što u ime Asocijacije i svoje lično ime može da čestita organizatoru što je okupio u velikom broju učesnike na ovom skupu, bez obzira na poteškoće koje postoje u privredi.

– Drago mi je što ovde vidim ljude koji su bili, maltene, prisutni na svim konferencijama do sada, ali i dosta novih učesnika. Taj spoj starih i novih upravo dokazuje da Fondacija za kulturu kvaliteta i izvrsnost radi prave stvari, na pravi način, drugim rečima – ona je efikasna. Uloga FQCE je, pre svega, doprinos unapređenju infrastrukture kvaliteta u Srbiji.

Prof. Punoševac je ovom prilikom pozvao prisutne na 19. po redu naučno-stručni skup u organizaciji AKS – 29. novembra, a ono što je još važnije – na 20. jubilarni skup: „Sistem kvaliteta, uslov za uspešno poslovanje i konkurentnost", 28. novembra 2018. godine, koji će se održati u gradu Kruševcu, sa dve međunarodne manifestacije – ispred Republike Crne Gore i Republike Srpske, odnosno njihovih skupova, kao i Festivala kvaliteta iz Kragujevca.

Miroslav Drljača, predsednik Hrvatskog društva menadžera kvalitete, poželeo je uspešan rad skupu, sledećim rečima:

– Osobito mi je zadovoljsvo i ove godine pozdraviti vas u ime Hrvatskog društva menadžera kvalitete i Inicijative za kvalitet zemalja Srednje i Jugiistočne Evrope. Organizatoru takođe čestitam na ovih 26 godina napornog rada i očuvanja ove značajne tradicije. Takođe, čestitam i svim dobitnicima „Oskara kvaliteta". Nadam se da ćemo i ove godine, kao i svake do sada, steći nove spoznaje sudjelujući u radu ovog uvaženog skupa.

KLJUČNI ELEMENTI INFRASTRUKTURE KVALITETA

U ime direktora Direkcije za mere i dragocene metale, gospodina Čedomira Belića i u svoje lično ime, prisutne je po-

„OSKAR KVALITETA" 2017 – REČ DOBITNIKA

Nakon uručenja nagrada za poslovnu izvrsnost – „Oskar kvaliteta" 2017, prisutnima su se u ime dobitnika obratili: *Goran Stoilković*, zamenik generalnog direktora za petrohemijske poslove – NIS; *prof. dr Miroslav Ćirković*, direktor – Naučni institut za veterinarstvo „Novi Sad"; *Zoran Drobnjak*, direktor – JP „Putevi Srbije"; *prof. dr Ilija Andrijević*, direktor – Institut za plućne bolesti Vojvodine; *Violeta Nešković Popović*, pomoćnik direktora – Institut za standardizaciju Srbije.

Goran Stoilković

Prof. dr Miroslav Ćirković

NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE, Novi Sad – APSOLUTNI POBEDNIK u kategoriji realnog sektora

Za protekle 23 godine koliko se ova nagrada dodeljuje. NIS je jedina kompanija koja je sa „Oskarom kvaliteta" 2017. drugi put osvojila zvanje APSOLUTNOG POBENIKA, ušla je u peti nivo izvrsnosti sa najvećim brojem bodova od kada se ova nagrada dodeljuje i izvrsna je u svih devet osnovnih kriterijuma nagrade.

Goran Stoilković, zamenik generalnog direktora za petrohemijske poslove – NIS: Dobiti ovakvo priznanje i ovakve komplimente od nekog ko je nezavisno telo, u svih devet kriterijuma nagrade, je zaista ogroman kompliment za svih 11000 zaposlenih u kompaniji, koja je ne samo važna za vlasnike, nego je, zbog značaja i uticaja na privredni život, važna za Republiku Srbiju. Postavili smo cilj drugima, ali postavili smo prvenstveno cilj sebi i ubeđen sam da ćemo se videti ovde i narednih godina.

Gospodin Stoilković je naglasio da se u NIS-u, ogromnoj kompaniji i veoma kompleksnom sistemu, od 2013. godine puno toga promenilo, da o snažnom razvoju govori nivo investicija koji je u ovom trenutku oko 500 miliona evra samo u Rafineriji u Pančevu i u termoelektrani koja će biti izgrađena u Pančevu...

NAUČNI INSTITUT ZA VETERINARSTVO „NOVI SAD", Novi Sad – APSOLUTNI POBEDNIK u kategoriji javnog sektora

Prof. dr Miroslav Ćirković, direktor – Naučni institut za veterinarstvo „Novi Sad":

Budimo svoji, samo bolji i bolji! Mi smo se tri godine takmičili i svaki put smo osvajali više priznanja, po više kriterijuma. Iz ovog takmičenja smo puno naučili. Takmičenje je dobra stvar, prilika da uvidimo šta treba popraviti...

Mi smo kolektiv koji postoji 67 godina. Nismo visoko profitabilni, ali nikada se nije desilo da 1. u mesecu ne primimo platu, niti da se plata smanjuje. Ljudi su u kolektivu zadovoljni.

Ja primam ovu nagradu u ime svih članova mog kolektiva koji je bogat jer ima odlične pojedince i zadovoljne ljude. Svima se njima zahvaljujem jer su doprineli ovom našem „Oskaru kvaliteta".

Zoran Drobnjak

JAVNO PREDUZEĆE „PUTEVI SRBIJE", Beograd, nagrađeno je za oblasti: Strategija, Partnerstvo i resursi i Rezultati kod korisnika

Zoran Drobnjak, direktor – JP „Putevi Srbije": Dobijanje nagrade za poslovnu izvrsnost u tri kategorije je priznanje JP „Putevi Srbije" za dosadašnji dobar rad. JP „Putevi Srbije" u saradnji sa Vladom Republike Srbije i Ministarstvom saobraćaja

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE, Beograd

Dobitnik Nagrade za poslovnu izvrsnost za oblasti:

4. PARTNERSTVO I RESURSI

5. PROCESI, PROIZVODI I USLUGE

Institut za standardizaciju Srbije (sa 61 zaposlenim) je, prema Zakonu o standardizaciji, jedino nacionalno telo za standardizaciju u Republici, ustanova koja ima status pravnog lica i posluje u skladu sa propisima kojima se uređuje pravni položaj javnih službi. Delatnost Instituta utvrđena je članom 7. Zakona o standardizaciji: Institut obuhvata poslove u vezi sa donošenjem srpskih standarda i srodnih dokumenata, kao i druge poslove koji su povezani sa standardima i standardizacijom.

Prema kriterijumima nagrade OSKAR KVALITETA, prednosti – jake tačke u Institutu za standardizaciju Srbije su:

Kao nacionalna organizacija za standardizaciju, Institut za standardizaciju predstavlja i štiti interese Republike Srbije u sledećim međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju:

- Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) – sa statusom punopravnog člana od 1950. godine;
- Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC) – sa statusom punopravnog člana od 1953;
- Evropski komitet za standardizaciju (CEN) – status pridruženog člana od 1. januara 2008. do 31. decembra 2017. godine, a od 1. januara 2017. ima status punopravnog člana;
- Evropski komitet za elektrotehničku standardizaciju (CENELEC) – status pridruženog čalna od 1. oktobra 2005. do 31. decembra 2017. godine, a od 1. januara 2017. ima status punopravnog člana;
- IEC sistem za ispitivanje usaglašenosti i sertifikaciju (IECEE), u okviru koga funkcioniše šema priznavanja rezultata ispitivanja (IECEE/CB-Sheme) – ima status punopravnog člana od 1985;
- Sa Evropskim institutom za standarde u oblasti telekomunikacija (ETSI) – u junu 2011. godine Institut je potpisao Memorandum o razumevanju i stekao status „nacionalne organizacije za standarde";
- Institut učestvuje u radu Radne grupa ujedinjenih nacija za saradnju u oblasti regulacije i politiku standardizacije, radnog tela u okviru Ekonomske misije za Evropu (UN/ECE/TRADE/WP.6).

Ostvarenjem punopravnog članstva Instituta u CEN i CENELEC omogućeno je paralelno praćenje razvoja standarda po fazama, čime je obezbeđen brži izlazak na tržište, odnosno pravovremena raspoloživost standarda korisnicima Instituta.

Predstavnici rukovodstva Instituta su uključeni u projekat Ministarstva privrede „Konkurentnost i zapošljavanje", tokom koga su prisustvovali obuci „Korporativna kultura" i tom prilikom u anketi iskazali potrebu za pohađanjem niza obuka u cilju unapređenja poslovnih veština. Očekuje se realizacija ovih obuka u skladu sa dinamikom realizacije Projekta.

Uspostavljena je čvrsta i uzajamno korisna veza sa brojnim srodnim organizacijama u regionu, Evropi i svetu, uključujući poslovno-tehničku saradnju sa institutima iz Kine i Belorusije.

U oblasti preuzimanja standarda ostvaren je pozitivan trend u periodu od 2013. – 2017. U 2017. je preuzeto 97% standarda. (9)

U periodu 2014 – 2017. ostvaren je pozitivan trend usvojenih standarda i ispunjeni su postavljeni ciljevi po godinama. U Institutu se godišnje prevede oko 200 standarda.

Uspostavljen je sistem izveštavanja o radu komisija za standarde (na 3, 6 i 12 meseci) uz kvartalnu analizu rezultata, odnosno utvrđivanje mera u slučaju nezadovoljavajućeg odstupanja.

Veoma dobro su prepoznate relevantne zainteresovane strane i njihovi zahtevi i očekivanja.

Veoma dobro je definisani vizija i misija.

Zaposlenima se (uključujući i novoprimljene) obezbeđuje obuka putem vebinara, što omogućava da veći broj zaposlenih pohađa obuku od značaja za delatnost Instituta, bez odsustva sa posla. Deo vebinara usmeren je na unapređenje veština zaposlenih u primeni alata za korišćenje baza i portala međunarodnih organizacija. U toku 2013. i 2017. godine, sprovedeno je istraživanje percepcije zaposlenih kroz anketiranje izvršeno od strane autsors organizacije.

Institut je sertifikovan prema ISO 9001:2015 i ISO/IEC 27001.

Društveno odgovorno ponašanje se ogleda kroz različite aktivnosti i projekte (promocija i podizanje svesti o standardizaciji, prikupljanje neautorizovanih prevoda standarda, akcije u školama i na fakultetima, pomoć deci obolelo od retkih bolesti, učešće u humanitarnim akcijama, itd.).

Studenti FON-a, česti učesnici Foruma kvaliteta

ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

Regionalna radionica posvećena standardu ISO 37001

SISTEMI MENADŽMENTA PROTIV MITA

Tatjana Bojanić, Aleksandar Starčević i Majda Kršikapa

Trodnevna regionalna radionica posvećena standardu ISO 37001, *Sistemi menadžmenta protiv mita – Zahtevi sa uputstvom za korišćenje,* održana je u organizaciji Instituta za standardizaciju Srbije i Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), od 23. do 25. oktobra 2017. godine u beogradskom hotelu „Mažestik".

Na početku rada radionice, skup su pozdravili: *Aleksandar Starčević* – v. d. pomoćnika ministra privrede, *Majda Kršikapa* – direktorka Agencije za borbu protiv korupcije i *Tatjana Bojanić* – v. d. direktora Instituta za standardizaciju Srbije.

Radionici je prisustvovalo više od trideset učesnika iz regiona Centralne i Istočne Evrope i Centralne Azije. Predavači koje je angažovala ISO akademija – gospođa *Barbara Najger* i gospodin *Dejvid Simpson,* svojim profesionalnim pristupom i odličnim prezentacijama podstakli su učesnike na razmenu mišljenja i iskustava, kao i na interaktivno učešće.

Sistem menadžmenta protiv mita osmišljen je tako da se unutar organizacije implementiraju odgovarajuće upravljačke mere, što će zauzvrat povećati šanse za otkrivanje mita i prvenstveno smanjiti njegovo pojavljivanje. Ovaj sistem može biti nezavisan od opšteg sistema menadžmenta, ili integrisan sa njim. On obuhvata mito u javnom, privatnom i neprofitnom sektoru, uključujući mito koje prima ili daje jedna organizacija ili njeni zaposleni, kao i mito koje se daje ili prima preko treće strane.

Ovaj standard je osmišljen da pruža pomoć organizaciji u implementaciji sistema menadžmenta protiv mita, ili da poboljša upravljačke mere koje se trenutno sprovode. U standardu su navedeni generički zahtevi koji su predviđeni za primenu u svim organizacijama, bez obzira na tip, veličinu i prirodu aktivnosti, ili pripadnost organizacija javnom, privatnom ili neprofitnom sektoru.

Primenu ovog standarda svakako će podstaći i činjenica da organizacije mogu da se prema njemu sertifikuju. Prema podacima ISO-a, do momenta završetka ove radionice, 25. oktobra, u svetu je 24 kompanije sertifikovano na osnovu ovog standarda, i to najviše iz Evrope.

Srpski standard SRPS ISO 37001, *Sistemi menadžmenta protiv mita – Zahtevi sa uputstvom za korišćenje,* Institut je objavio 18. oktobra 2017. godine, tačno godinu dana po objavljivanju međunarodnog standarda, i to kao dvojezično izdanje na srpskom i engleskom jeziku. Prevod međunarodnog standarda pripremili su članovi Komisije za standarde A268, *Održivost i društvena odgovornost,* a podršku njihovim naporima u prevođenju pružili su Misija OEBS-a u Srbiji i Odeljenje za pravdu Ambasade SAD-a u Beogradu.

(Priredila: Marija Savićević, ISS)

Učesnici regionalne radionice posvećena standardu ISO 37001